Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmondu pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unu anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 90. Braşovŭ, Vinerĭ, 22 Aprilie (4 Maiu) 1888.

Braşovŭ, 21 Aprilie st. v. 1888.

Foile din Clușiu și mai alesŭ cele guvernamentale au ceva pe inimă și nu le vine la socotélă sĕ-o spună pe față, ce durere au.

De unŭ timpŭ încóce aceste foi îşi umple colónele cu plângerea că nu mai potŭ birui cu „agitatorii românĭ" pe cale ordinară legală şi că trebue sĕ ia mĕsurĭ estraordinare spre a le astupa gurile odată pentru totdéuna, ca sĕ nu mai pótă „amăgi" poporulŭ.

Acum găsescŭ, că cu procesele de pressă nu mai merge, că aceste în locŭ sĕ-şi ajungă scopulŭ de a înfrica pe „agitatori", îi îmbărbătéză încă şi mai multŭ şi producŭ efectulŭ contrarŭ asupra mulţimei.

E clarŭ şi învederatŭ, că nemulţumirea odată esistentă nu se póte delătura prin mĕsurĭ, carĭ suntŭ de natură a contribui numai la sporirea ei. Prin mĕsurĭ de opresiune încă nicĭodată nu s'au pututŭ linişti şi împăca spiritele în vre-o ţéră şi acésta nu se va pute nicĭ la noi.

Nemulţămirea în poporŭ nu se póte delătura, decâtŭ numai şi numai prin delăturea relelorŭ, carĭ îi dau nascere. De aceea au dreptate foile subvenţionate din Clușiu că procesele de pressă nu suntŭ mijloculŭ potrivitŭ spre a face sĕ amuţéscă plângerile poporului românŭ.

Décă nu mai ajută nicĭ procesele de pressă, atuncĭ ce sĕ se facă spre a pune capĕtŭ pretinselorŭ „agitaţiunĭ române?"

Cu acésta întrebare îşi frămêntă capetele acum foile din Clușiu. E vorba de a se afla nouĕ mĕsurĭ de prigonire mai „rigoróse," care sĕ aibă „mai multŭ efectŭ."

Înaintea orĭcăruĭ omŭ iubitorŭ de adevĕrŭ şi nepreocupatŭ „agitaţiunile," de carĭ vorbescŭ foile unguresci, nu sunt decâtŭ plângerĭ, curate plângerĭ din causa multelorŭ nedreptăţĭ şi asuprirĭ ce trebue sĕ le îndure poporulŭ românŭ.

Acésta o sciu şi cei din Clușiu fórte bine, dér ei nu se gândescŭ la aceea ca sĕ se curme nedreptăţile şi asupririle, ci numai la aceea ca sĕ se curme plângerile, făcêndu-se imposibilŭ Românilorŭ cu carte şi cu inimă pentru causa naţională de a-şi mai redica vocea în apĕrarea ei.

Tristŭ şi durerosŭ lucru décă amŭ ajunsŭ aşa departe după douĕdecĭ de anĭ de constituţionalismŭ unguréscŭ!

Publicămŭ mai josŭ nisce articulĭ ai foilorŭ din Clușiu, carĭ dau pe faţă tendinţa de a se introduce noue mĕsurĭ esceptionale în contra pressei române, căcĭ acésta este principalulŭ depositarŭ alŭ plângerilorŭ poporului românŭ.

Se vorbesce în acei articulĭ de nesuficienţa urmăririlorŭ pressei pe cale judecătorescă şi se accentuéză necesitatea ca statulŭ sĕ procédă „cu mai mare stricteţă" şi în „modŭ mai impunĕtorŭ" faţă cu „agitatorii." Nu se arată însĕ, prin ce mijlóce sĕ se facă acésta.

In numĕrulŭ sĕu mai nou însĕ ne indică guvernamentalulŭ „Kolozsvar," ce îi zace la inimă: „Buba, dice elŭ, nu se póte lecui, trebuie sĕ se taiă. Libertăţile nóstre publice, carĭ sunt menite pentru patrioţĭ, agitatorii le folosescŭ ca sĕ-şĭ facă din ele unŭ paladiu în jurulŭ uneltirilorŭ lorŭ. *Sĕ le luămŭ acestŭ paladiu.*"

Cu alte cuvinte sĕ se restrîngă libertăţile publice. Cum? sĕ se casseze libertatea pressei pentru Românĭ? Sĕ se introducă starea de asediu, orĭ unŭ guvernŭ absolutisticŭ Ardeleanŭ?

Ne aducemŭ aminte din nou de ameninţarea organului lui Tisza cu restrîngerea libertăţii de pressă.

Óre sĕ fiă în ajunŭ de a se realisa, readucêndu-se la viéţă timpurile lui Seldnitzky şi Bach în traducere unguréscă?

Conferinţele comune în Viena.

In conferinţele comune ţinute în dilele acestea de miniştrii din Viena şi Pesta s'au desbătut şi stabilit proiectele de lege ale guvernului comunŭ ce se vorŭ presenta delegaţiunilorŭ. Acestea se vorŭ întruni, precum se dice, în primele dile ale lunei Iunie.

Ministrulŭ honvedilorŭ br. Fejervary a conferit cu ministrulŭ landwehrului austriac contele Welsersheimb şi cu ministrul comunŭ de rĕsboiu stabilindŭ instrucţiunile pentru esecutarea legii asupra convocărei temporale a reserviştilorŭ de unŭ anŭ şi a reserviştilorŭ de întregire din cei trei anĭ dintâiu. In casurĭ de acelea când au sĕ fiă convocaţĭ reseviştĭ, carĭ au fostŭ voluntarĭ pe unŭ anŭ, vorŭ pute fi convocaţĭ totdeuna numai aceia, carĭ şi-au făcutŭ serviţiulŭ militarŭ cu unŭ anŭ mai nainte.

Pregătirĭ militare rusescĭ.

Din Varşovia se telegrafiază cătră „Pol. Korr.", că ministeriulŭ de comunicaţiune rusŭ a cerutŭ în consiliulŭ de statŭ unŭ creditŭ estraordinarŭ de $1\frac{1}{2}$ milióne ruble în scopŭ de a spori mijlócele închise de transportŭ, cum suntŭ vagónele, pe unele linii ferate. La acestŭ creditŭ arŭ ave sĕ participa mai cu deosebire căile ferate Moscva-Brzesc, Petersburg-Varşovia, Ivangrod-Dabrova şi calea ferată a Vistulei. Afară de acésta se va cere încă unŭ creditŭ de 3,200,000 ruble pentru construcţiunĭ suplimentare pe unele căi ferate private. Direcţiunea căilorŭ ferate, care au sĕ fiă împărtăşite din aceste credite, intemeiază presupunerea, că pe lângă trebuinţele generale de comunicaţiune suntŭ luate în vedere şi consideraţiunĭ strategice.

Durerile foilorŭ din Clușiu.

Sub titlulŭ *„Ultraiştii naţionalĭ"* publică „Kolozsvár" dela 1 Maiu urmĕtorulŭ articulŭ de fondŭ:

Din di în di mai neplăcutŭ esperiămŭ, că paciinţa şi marinimositatea n'are destulă putere asupra ultraiştilorŭ naţionalĭ. Décă-i cruţĭ, îi facĭ şi mai înfocaţĭ, şi din împrejurarea, că nu rĕsbunămŭ inimiciţia, consoţii lorŭ învĕţă a sfrunta legea şi puterea statului.

Pe unŭ redactorŭ ilŭ citéză înaintea legei pentru agitaţiă. Acésta ofere bună ocasiune, pentru ca articululŭ incriminatŭ de nou sĕ fiă desbătutŭ *per longum et latum*, pentru ca diaristulŭ „persecutatŭ" cu caracterulŭ sĕu de martirŭ sĕ'şi câştige popularitate şi cu atâtŭ mai înverşunatŭ sĕ păşéscă la luptă pentru „causa" atacată de procurorulŭ regescŭ. Póte s'o facă acésta nesupĕratŭ de nimenea.

Urméză pertractarea înaintea curţii cu juraţĭ... Pe acusatŭ ilŭ condamnă, orĭ ilŭ achită. Décă ilŭ condamnă, e martirŭ. Décă ilŭ achită, a avutŭ dreptate, orĭ autorităţile n'au curagiu faţă cu elŭ. In amêndouĕ casurile cresce valórea persónei sale înaintea conaţionalilorŭ sĕi; pentru că totŭ ce s'a întêmplatŭ se spune cetitorilorŭ foiei „persecutate" amĕnunţitŭ şi bine scărmănatŭ şi cu ajutorulŭ acusărei inscenéză propagandă fără marginĭ; şi procurorulŭ regescŭ, prin acusare, în prima linia nu ajutoră vindicta (rĕsbunarea) faptului, ci dă ocasiă, ca agitarea cuprinsă eventualŭ în pasagiele incriminate sĕ se continue lunĭ de dile în publicŭ şi pe largŭ interpretată...

Faţă cu tóte aceste împrejurărĭ vindicta e peste mĕsură ne'nsemnată. Efectŭ moralŭ însĕ acéstă vindictă n'are chiarŭ de locŭ, şi décă are încâtva, acestŭ efectŭ e mai stricăciosŭ faţă cu statulŭ, decâtŭ însuşĭ delictulŭ, ce se pedepsesce. Obţinemŭ chiar contrarulŭ la ceea ce are de scopŭ acusa. Ajutorămŭ înaintarea propagandei naţionalităţilorŭ în detrimentulŭ autorităţii statului.

Lămuritŭ se vede, că cu procederea cu care persecutămŭ acum agitarea naţionalităţilorŭ, nu ne ajungemŭ scopulŭ. Nu vomŭ pute face pe acele câteva sute de ómenĭ, carĭ vreu sĕ ducă pe poporulŭ de altă rassă la rătăcirĭ antipatriotice, nicĭ sĕ nĭ-se supună, nicĭ sĕ se îndrepte. Este de lipsă o procedere mai radicală. Este de lipsă o pedepsire aspră şi dătătóre de esemplu, ér nu una blândă, care măresce infecţia....

Statulŭ apare faţă cu agitatorulŭ, aşa-dicêndŭ, ca unŭ luptătorŭ, şi sorţii învingerei suntŭ aprópe egalĭ. De-o-parte puterea statului, de altă parte unŭ pĕcătosŭ cetăţênŭ continuă o dispută formală asupra întrebărei: care are dreptate? Că ertatŭ este a vătĕma legea, — întrebarea acésta se ia ca obiectulŭ unei desbaterĭ îndelungate, în care inviolabilitatea legei jócă unŭ rolŭ cu totulŭ subordinatŭ: acésta o putemŭ esperia cu tótă ocasiunea.

Acésta nu este bine aşa. Cu modulŭ acesta nu se potŭ înfrêna cei ce comitŭ neregularităţĭ, ba ce e mai mult, nu putemŭ scuti de influenţele păgubitóre pe aceia, asupra cărora ultraiştii voescŭ sĕ influinţeze. Inclinările spre rătăcire nu le slăbimŭ, esemplu de care sĕ se înspăimânte nu dămŭ, mijlócele de agitare nu le împuţinămŭ, pe pĕcătosŭ nu-lŭ facemŭ inofensivŭ, demnitatea, autoritatea statului nu o înălţămŭ, — ba facemŭ chiar contrarulŭ dela tóte aceste.

Aşa a fostŭ până acum, şi altmintrelea ar trebui sĕ procedemŭ pe viitorŭ. Statulŭ ar trebui sĕ păşéscă mai aspru şi mai impunĕtorŭ faţă cu aceia, carĭ i vatĕmă constituţia şi alte legĭ ale luĭ. Nu se ţine de noi, ca sĕ propunemŭ mijlócele carĭ arŭ fi mai cu efectŭ. Nu ne îndoimŭ însĕ, că esperienţele de până acum au adusŭ în cercurile competente convingerea, că sistemulŭ de pedepsire de până acum causéză mai multă pagubă, decâtŭ folosŭ.

„Ellenzék" dela 1 Maiu de asemenea dă nĕvala asupra pressei româneşĭ prin urmĕtorulŭ articulŭ, publicatŭ sub titlulŭ: *„Până aicĭ şi mai departe nu"*:

Pe cei carĭ cu perfidia lorŭ ascunsă sĕvêrşescŭ lucrările de subminare, pacienţa nóstră îndelungată i-a făcutŭ demonstranţĭ pe faţă. Cine nu-şĭ aduce aminte de pertractarea ţinută înaintea curţii cu juraţĭ la 22 Martie, când d-nii *Mureşianu* şi *Bobancu* au declaratŭ în modŭ demonstrativŭ, că nu sciu unguresce. Eu nu o credŭ acésta. Dér sĕ punemŭ alternativele: sĕu nu sciu unguresce, sĕu sciu. Décă nu sciu, atuncĭ într'o tristă lumină apare demogagia, care în ura ei întunecósă nu vrea sĕ înveţe limba oficială a statului nicĭ măcar din punctulŭ de vedere pentru a pute trăi mai uşorŭ. Acéstă impudiciţiă stupidă îmĭ aduce aminte de dicerea bibliei: Nu trebue aruncatŭ mărgăritarulŭ orĭ unde şi înaintea orĭ şi cui. Sapienti sat... Décă însĕ sciu unguresce, dér n'au voitŭ sĕ vorbéscă în limba acésta, eu privescŭ în împrejurarea acésta o astfelŭ de demonstraţiune, ca şi care numai obrăsnicia unui iredentistŭ valachŭ o póte produce.

Eu încă sunt din Ardealŭ. Multe am esperiatŭ şi peste multe am trecutŭ în mijloculŭ acelei societăţĭ, a căreia linisce o turbură domnii susŭ amintiţĭ. Esperienţele mi le-am adunatŭ nu dela poporŭ, ci dela nădrăgarĭ. Lângă sapa sĕrmanului poporŭ valah nu se nasce ideea pasivităţii, nu se nascŭ nicĭ visurile unei Daco-Romănii.

Conducĕtorii poporului suntŭ precupeţii de suflete, carĭ în chipŭ de „popă," advocatŭ, notarŭ, dascălŭ etc. — tamquam leo rugiens — se linguşescŭ pe lângă poporulŭ lorŭ, pentru ca tótă picătura sudórei, tótă miseria, ba chiar şi grijile vieţei sĕ le însemne în răvaşulŭ Ungurilorŭ; ca pe Ungurĭ sĕ-i înfăţişeze aşa, ca şi cum, răpindŭ pămêntulŭ Valahilorŭ, ei singurĭ arŭ fi causatŭ robirea şi apĕsarea poporului.

Aceştĭ murdarĭ samsarĭ de suflete aparŭ în drumŭ, în marginea drumului.

Unŭ advocatŭ, A. M., înaintea mea, în presenţa unui jude de cercŭ şi a mai multora, a strigatŭ cătŭ l'a luatŭ gura, că elŭ pe pămêntulŭ acesta nu cunósce rege unguréscŭ.

După cum spune preotulŭ rom. cat. P. M., în Blaşŭ unŭ preotŭ-profesorŭ întorcêndu-se spre societatea ce se afla la o masă în otelŭ şi vorbia unguresce, dise: „în ce felŭ de limbă barbară vorbescŭ aceia!"

Unŭ „popă" dignitarŭ, arĕtândŭ spre poporulŭ valahŭ ce era în piaţă, îmĭ observă cu îngânfare: „...şi noi mai cutezămŭ a numi acésta ţéră unguréscă?" Totŭ acestŭ domnŭ în presenţa unorŭ persóne oficiose numise odată pe Széchenyi, Kossuth şi Rozsa Sandor: „die heilige Dreifaltigkeit."

Unŭ absolventŭ alŭ şcólelorŭ din Blaşŭ — care metropolă daco-română de când cu aprinderea podului dinaintea comisarului gubernialŭ unguréscŭ şi până astădĭ a scosŭ la ivélă o seriă ne'ntreruptă de demonstraţiunĭ — în modŭ ameninţătorŭ ne aruncă în faţă „timpulŭ răfuelei."

Aşŭ pute sĕ amintescŭ încă şi mai multe casurĭ concrete, dér acésta o voiu face de altă-dată. Acum mĕ mărginescŭ a constata, că faţă cu amintiţii şi faţă

cu alțĭ „agitatorŭ nădrăgarĭ“ asemenea lorŭ, paciența nu mai e medicină. Aci e necesară asprimea legeĭ.

Vătĕmările contra constituțiuneĭ ungurescĭ suntŭ atâtŭ de cutezătóre și pe față, câtŭ decă guvernulŭ și procurorii statuluĭ nu-șĭ vorŭ face datorința și vorŭ trece cu vederea lucrările de subminare, decă nu mai de grabă, dér la prima o-casiune a „unuĭ casŭ hotărîtorŭ“ vomŭ fi martorii uneĭ amare desilusionărĭ...

Noi amŭ făcutŭ destulŭ, amŭ făcutŭ multŭ. Am uitatŭ „trecutulŭ“; pe basa libertățiĭ, frățietățiĭ și egalitățiĭ amŭ ruptŭ păretele despărțitorŭ și jertfimŭ iubirea frățéscă și iubirea legeĭ fiă-căruĭ poporŭ, pe care constituția maghiară, acestŭ arbore rămurosŭ, ilŭ cuprinde sub umbra sa dulce.... Trebue însĕ sĕ avemŭ energia, de a-i da peste degete aceluia, care vatĕmă crengile arboreluĭ, care sgârie cu ingratitudine scórța aceluia. Acésta o pofteste nu numaĭ patriotismulŭ, ci și instinctulŭ conservăreĭ de sine.

SCIRILE ĐILEI.

Sinodulŭ ordinarŭ anualŭ alŭ *archidiecesei gr. or.* transilvane *este convocatŭ* pe Dumineca Tomeĭ, adecă pe 1 Maiu v. c. la biserica Schimbăriĭ la față din Sibiiu. La 9 óre diminéța se vorŭ începe ritualele bisericescĭ, după care va urma deschiderea Sinoduluĭ în localele seminaruluĭ archidiecesanŭ.

***

Contribuabilii se facŭ atențĭ, că la 15 Maiu 1888 este ultimulŭ terminŭ de plată, fără procente, a dăriĭ pe alŭ doilea cuartalŭ 1888 și că dela 16 Maiu vorŭ fi socotite și procentele de întârđiere și pedepsele de avertismentŭ, apoi dela 1 Iunie 1888 vorŭ fi socotite și spesele esecuțiuniĭ; mai departe, că dela 1 Iunie a. c. execuțiunea se va face în sensulŭ legiĭ.

***

Începŭ și în *Țera-Bârsei* a se vedea „folósele“ *comasăreĭ*. Proprietarii din Feldióra Petru Scheip și consoțĭ au ridicatŭ plângere în contra tuturorŭ proprietarilorŭ din Feldióra pentru comassarea proprietățiĭ. Pertractarea s'a fixatŭ pe điua de 27 Iunie la tribunalulŭ din locŭ.

***

Consilierulŭ ministerialŭ Cozma, ca conducĕtorŭ alŭ secțiuneĭ cresceriĭ cailorŭ, însărcinatŭ de ministrulŭ comerciuluĭ și agriculturei, a datŭ o circulară către președinții tuturorŭ comisiunilorŭ de crescere a cailorŭ din țéră, în care li-se comunică, că cu privire la raporturile economice nefavorabile ale țereĭ, anumite *înlesnirĭ făcute* până acum *crescereĭ cailorŭ* în Ungaria, de aci înainte *nu se mai potŭ acorda*.

***

Térgulŭ anualŭ de primăvéră ce s'a ținutŭ în *Sibiiu* a fostŭ de mijlocŭ. S'au adusŭ la vêndare 744 cai, 3550 vite cornute și 2117 oi. Prețurile n'au fostŭ marĭ, dér totușĭ bune. Intre bivolĭ s'a vĕđutŭ unŭ mălacŭ [vițelŭ de bivoliță] albŭ de totŭ cu pĕrulŭ bine crescutŭ.

***

In sĕptĕmâna trecută *studenții ungurĭ* dela universitatea din *Pesta*, carĭ iau parte la cursulŭ de fisiologiă, *au demonstratŭ* în contra profesoruluĭ care o propune, Eugen Jendrassik, făcêndŭ o larmă infernală ca la comandă, când profesorulŭ a intratŭ în clasă. S'a pornitŭ cercetare disciplinară. Causa demonstrăreĭ este severitatea profesoruluĭ, care la începerea cursuluĭ sĕu pune — și fórte bine face — de închide ușa clasei, fiindŭ astfelŭ nevoițĭ ceĭ întârđiațĭ sĕ stea afară.

***

Comisiunea economică a comitatuluĭ *Sibiiu* a întocmitŭ *unŭ tĕrgŭ de vite de prăsilă* cu ocasiunea tĕrguluĭ de țéră. Acelŭ tĕrgŭ s'a ținutŭ Duminecă în 29 Aprilie n. și au fostŭ aduse cu totulŭ 146 de vite, anume: 38 de rassă indigenă, 104 de rassă de Pinzgau, și 4 bivolĭ. Premiulŭ de 400 fl. votatŭ de representanța municipală din fondulŭ economicŭ pentru acestŭ tĕrgŭ s'a împărțitŭ între diferițĭ economĭ. Dintre Românĭ au fostŭ premiațĭ: Niculae *Oprișŭ* din Șura-mare cu 10 fl. pentru vacĭ de rassă indigenă; Samoilă *Silvestru* din Roșia cu 20 fl. pentru tăurencĭ de rassă indigenă; Ionŭ *Miclea* și Ilie *Joandrea* din Sibiiu cu câte 5 fl. pentru vițeĭ de rassă de Pinzgau; Lazarŭ *Negrilă* din Sibiiu cu 15 fl.; George *Moise* Elena *Stoianovicĭ*, Iancu *Cătărambă* și Petru *Feldiorénu* din Sibiiu cu câte 10 fl. pentru vacĭ de rassă de Pinzgau; Mihailŭ *Zacharia* și George *Imbĕrușŭ* din Sibiiu cu câte 5 fl. pentru tăurencĭ de rassă de Pinzgau; Eugenŭ *Brote* din Sibiiu cu 20 fl.; George *Dordea* din Bungardŭ cu 10 fl. pentru taurĭ de rassă de Pinzgau.

***

Inaugurarea părțiĭ linieĭ ferate *Odorheiu-Gurghiu-St.-Miclaușŭ-Ciuc-Sereda*, situată între secțiunile 472—490, precum și a căiĭ ferate laterale ce duce până la *Gurghiu-St. Miclăușŭ*, s'a fixatŭ pe điua de 7 Maiu n.

***

In Viena *a fostŭ arestatŭ advocatulŭ* din Budapesta, Dr. Armin *Mandl*, în urma arătăriĭ agentuluĭ din Viena alŭ societățiĭ „Nordd. Lloyd“ Albin Sockl pentru stórcere de banĭ. Poliția din Budapesta face cercetare în afacerea emigrăriĭ la America a mai multorŭ grupurĭ ce deunăđile au fostŭ oprite la gările din Budapesta. In acéstă afacere ar fi amestecatŭ și Sockl. Se đice că Mandl se dusese la Viena, ca sĕ'șĭ ofere serviciile sale luĭ Sockl, pentru o sumă de 2000 fl., în scopŭ d'a face sĕ înceteze cercetarea polițieĭ, și anume a patra parte din banĭ și'i va oprĭ pentru elŭ, ér treĭ părțĭ le va da comisaruluĭ polițienescŭ. H. Dr. Mandl e datŭ pe mâna tribunaluluĭ țĕriĭ.

***

Duminecă, în 17 [29] Aprilie c., s'a sĕvîrșitŭ în Bucurescĭ *inaugurarea mareluĭ clopotŭ* alŭ Metropolieĭ prin I. P. S. S. metropolitulŭ primatŭ, însoțitŭ de înaltulŭ clerŭ. La ceremonia inaugurăreĭ asistă și regele, care după-ce ascultă în biserică s. liturgiă, merse, urmatŭ de tótă asistența, la loculŭ unde se afla instalatŭ clopotulŭ. Aci se făcură rugăciunile de sfințire, după carĭ I. P. S. S. metropolitulŭ primatŭ și P. S. S. archimandritulŭ Dr. P. Georgescu rostiră câte unŭ discursŭ, făcêndŭ istoriculŭ de introducțiune alŭ clopotuluĭ în biserică, precum și rolulŭ importantŭ ce jócă elŭ în diferitele fase ale vieței omuluĭ strînsŭ legate de religiunea creștină. Corulŭ intonă apoi imnulŭ de inaugurare, care fu urmatŭ de sunetulŭ clopotuluĭ.

***

Directorulŭ fabriceĭ de spirtŭ din *Raab*, Leopold *Mandl*, a fostŭ arestatŭ. Causa e următórea: Fabrica s'a înființat cu unŭ capitalŭ pe acțiĭ de 800,000 fl. și după o scurtă esistență lucrările fabriceĭ au trebuitŭ sĕ înceteze cu o perdere însemnată a capitaluluĭ acțiilorŭ. In urma cercetăriĭ făcute, la cererea acționarilorŭ, s'a făcutŭ arătare penală contra unorŭ membri din direcțiune și a directoruluĭ, care a și fostŭ arestatŭ. S'au descoperitŭ necorectitățĭ în administrarea întreprinderiĭ.

Varietate.

Țiganulŭ și óia.

Unŭ Țiganŭ avea o óiă. Intr'o đi sculându-se elŭ mai de diminéță ca de altădată și vĕđêndŭ, că óia sa stă lângă bordeiu și rumega, cugetă că e bolnavă și de aceea o rupse la fugă până la unŭ vecinŭ alŭ sĕu ca sĕ-lŭ întrebe ce-i lipsesce oiĭ, și cum ajunge îi đice abia resuflândŭ: — Audĭ, Românico dragă! nu șciu ce are óia mea, că totŭ uua dă din gură,... étă așa!... eu gândescŭ că e bolnavă,... nu mĭ-aĭ pute d-ta spune ce-i lipsesce ca sĕ o lecuescŭ? Vecinulŭ sĕu, unŭ Românŭ fórte prefăcutŭ, cunoscêndŭ câtŭ de gogonată e prostia Țiganuluĭ, care sĕmĕnŭ, că până atuncĭ nu vĕđuse încă nicĭ o vită rumegândŭ, rĕspunse: — Mĕĭ Țigane!..., sĕ scii, că acum e sfĕrșitulŭ teu!... Óia nu e bolnavă, cum credĭ tu, ci ea îșĭ ascute dinții ca sĕ te mănânce;... — Auleo!... ia nu mai spune! óre așa sĕ fiă cum dicĭ? — întrebă Țiganulŭ înspăimântatŭ. — D'apoi cum altmintrelea?!... caută numai și nu te ferĭ de dênsa, că apoi veĭ vedé ce-i pățĭ!... Țiganulŭ cum audi rĕspunsulŭ Românuluĭ, nu stete mai multŭ de vorbă cu dênsulŭ, ci plinŭ de gróză, cum era, o apucă érășĭ la tălpășița și nu se opri până acasă. Eră după ce ajunse acasă đisă către nevastă-sa: — Mĕĭ femeie! audĭ ce mĭ-a spusŭ vecinulŭ nostru. Românulŭ celŭ cu oi multe đice că óia nóstră de aceea dă mereu din gură, pentru că ea îșĭ ascute dinții ca sĕ mĕ mănânce. Fă-mĭ decĭ niște turte și mi le pune în traistă ca sĕ spălŭ putina, până ce nu vine óia sĕ mĕ mănânce! Țiganca, avêndŭ din întêmplare vre-o câte-va căușe de făină în bordeiu, făcŭ de grabă vre-o câte-va turte și cocêndu-le în vatra foculuĭ, le puse bărbatuluĭ sĕu în traistă. Țiganulŭ, care sta ca pe sponcĭ, cum vĕđŭ, că turtele suntŭ gata, fără a mai lega multe teie de curmee, luă traista de-a umĕrulŭ și pe icĭ încolo 'țĭ e drumulŭ! Óia, care era așa de deprinsă cu Țiganulŭ, că mai nicĭ-o-dată nu se despărția de dînsulŭ, cum ilŭ vede ca ese din bordeiu cu traista de a umĕrulŭ, cugetă că are sĕ i dee ce va de mâncare și de aceea se ia la fugă după dînsulŭ.

Țiganulŭ, vĕđêndu-o fugindŭ in urma sa, se vîră în tóte recorile și fuge și fuge, de sĕ crepe, nu alta. Și cum fugea elŭ așa mâncândŭ pământulŭ, ajunge într'o pădure. In pădurea aceea voindŭ a scăpa cu obrazŭ curatŭ de óiă, care sĕ ține lipcă de dênsulŭ, se acăță degrabă într'unŭ copaciu, și đise: — „Ai bat'o Dumneđeu óia draculuĭ s'o bată, că nicĭ aice n'oiu sĕ scapŭ de dînsa!“ Apoi temêndu-se ca nu cum-va în pădurea aceea sĕ'i pice stéua, începŭ a rupe la crăngĭ din copaciu și a svîrli cu dênsele în óiă, cugetândŭ că va omorio seu celŭ puținŭ va înspăimânta-o și a fugi, și așa va scăpa de dînsa. Dér de unde!... Óia, ca óia unuĭ țiganŭ, fiindŭ ruptă în coșŭ de fóme, în locŭ sĕ se sparie și sĕ fugă, începŭ a róde mugurii crăngilorŭ. — „Noa! bat'o întunereculŭ s'o bată!“ — đise iérășĭ Țiganulŭ, — „cum nu m'a mânca pe mine decă mâncă lemne.....“ Óia a rosŭ, până ce a isprăvitŭ toțĭ mugurii de pe crĕngĭ, iér după aceea, potolindu'șĭ puținŭ fomea și simțindŭ în apropiere unŭ părĕuașŭ cu apă, se duse într'acolo sĕ se adăpe. Țiganulŭ cum o vede că sĕ depărtéză, bucuria luĭ nu era prostă, sĕ scoboră câtŭ aĭ scăpăra din amnarŭ josŭ și o apucă iérășĭ la sănĕtósa, și sĕ te ducĭ Pârleo. Dér óia, care bĕuse acuma apă, vĕđêndŭ că stăpânulŭ sĕu s'a coborîtŭ și se depărtéză de copaciu o apucă și ea la fugă ca sĕ'lŭ ajungă. Țiganulŭ vĕđêndŭ că óia iérășĭ s'a luatŭ după dênsulŭ, începŭ a fugi și mai tare, și fugindŭ elŭ în ruptulŭ capuluĭ nu lua sémă, pe unde și preste ce calcă și impedecându-se de o cioată se întinse câtŭ era de lungŭ josŭ. Picândŭ josŭ îi veni traista cu turtele preste capŭ și credêndŭ că óia i-a săritŭ în spate și voia sĕ'lŭ mănânce, a muritŭ de frică.

[„Zorile.“] *S. Fl. Marianŭ.*

Convocare.

On. D-niĭ membri ai „Asociațiuneĭ naționale pentru cultura poporuluĭ românŭ din Aradŭ,“ suntŭ poftițĭ a participa la adunarea generală, ce se va ține

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(4)

Din viéța și scrierile luĭ

Nicolau Lenau.

După isvóre străine.

III.

Lenau, scuturândŭ pulberea școleĭ, călĕtorĭ în Șvabia pe care elŭ adeseorĭ o numia a doua patria a luĭ. Elŭ păși aicĭ în mijloculŭ unuĭ nou cercŭ de poețĭ, între carĭ, ce e dreptŭ, nu se aflau genii așa marĭ, dér totușĭ în L. Uhland trebue sĕ stimămŭ pe poetulŭ renumitŭ. Acesta continua balada începută nu cu multŭ succesŭ de Goethe și Schiller, creândŭ pe terenulŭ acesta adevĕrate clasicitățĭ. In cântecile luĭ întâlnimŭ acelŭ tonŭ simplu și popularŭ, măestritŭ și dulce, încâtŭ ele trebue sĕ fiă socotite între cântecile cele mai de valóre ale literaturei germane. Mare laudă merită și cântecile luĭ I. *Kerner*, G. *Schwab*, *Mayer* și *Pfitzer*, carĭ încă aparțineau acestuĭ cercŭ, ér E. *Mörike* și V. *Müller* merită o deosebităı recunoscință fiindcă în cântecile sale aflămŭ o naturalitate surprindĕtóre. De altcum la desvoltarea acestora multŭ a influințatŭ și musica germană, Mendelsohn-Bartholdi, Schubert, Schumman, carĭ pe aripile musiceĭ le duseră vestea pretutindenea unde lumea iubia cântecile moderne. In cerculŭ acestora intră Lenau, atrasŭ fiindŭ de bunăvoința, marinimositatea și filantropia lorŭ. Ospitalitatea lorŭ deveni proverbială și cu deosebire a luĭ Kerner, Mayer și Schwab, cu carĭ Lenau încheiă legăturĭ așa intime de amicițiă, încâtŭ până la mórte ea nu se rupse. Aicĭ plecă tinĕrulŭ poetŭ în Iuniu 1831, după ce o parte considerabilă din averea moștenită o cheltuise în Viena, dér fără sĕ'i pară rĕu, fiindcă tótă comóra de bunĕtățĭ șĭ-o ținea a fi în manuscriptele sale, pe carĭ le duse cu sine la Stuttgart. Soru-sa Terezia numai cu greu se despărți de elŭ, ér durerea despărțireĭ șĭ-o esprimă ea într'o epistolă, căreia Lenau îi rĕspuse:

„Iubită soră! Mĕ dóre că depărtarea mea țĭ-a rănitŭ așa de tare inima; sperŭ însĕ că-mĭ eștĭ o astfelŭ de soră, precum puține suntŭ, că eștĭ o astfelŭ de femeiă, cum puține suntŭ în lume. Cu mare durere sufletéscă te-am părăsitŭ, iubita mea soră. Iți promitŭ însĕ că nu mĕ voiu apuca de astfelŭ de lucrurĭ, carĭ m'ar reține aicĭ, fiindcă nu voiescŭ sĕ'mĭ părăsescŭ patria până când veĭ locui tu în ea, și orĭ și cum mi-s'ar întórce fóia vieții, nu mĭ-așŭ părăsi pământulŭ natalŭ până când tu ilŭ împodobescĭ cu iubirea ta. Te îmbrățișezŭ cu iubirea ce-o merițĭ. Dumneđeu sĕ te binecuvinte pe tine și pe aĭ teĭ.“

In decursulŭ călĕtorieĭ poposi în Kalsruhe, de unde scrise cumnatuluĭ sĕu într'o lungă scrisóre impresiunile călĕtorieĭ. Inainte de-a merge în Stuttgart, făcŭ o escursiune la Baden-Baden, ca sĕ'șĭ cerce acolo și elŭ norocŭlŭ la bursă.

„Schwäbische Kronik“ scrie, că în vara anuluĭ 1831 când ajunse Lenau în Stuttgart, redactorulŭ fóieĭ literare de aicĭ G. Schwab primi o scrisóre subscrisă cu necunoscutu'l nume „Lenau,“ la care erau alăturate câte-va poesiĭ. Redactorulŭ nerĕspunđêndu'ĭ în timpŭ de o sĕptĕmână, Lenau fu silitŭ a se presenta în persónă redactoruluĭ, ca sĕ întrebe de sórtea poesiilorŭ. La Schwab era și Pfitzer. Redactorulŭ se duse îngrabă cu Lenau în biroulŭ redacțiuniĭ, luă în mână manuscriptele acestuia și ceti. Deja primele rîndurĭ ilŭ captivară cu totulŭ. Vĕđu atuncĭ că are de-a face c'unŭ adevĕratŭ poetŭ. Cu ochĭ învăpăiațĭ se întórse spre elŭ și stringêndu'ĭ mâna, îi descoperi bucuria și admirațiunea de care era cuprinsŭ, făcêndŭ inspirațiunilorŭ sale numai decâtŭ locŭ în colónele fóieĭ luĭ.

Vestea despre talentele luĭ Lenau în curêndŭ se lăți pretutindenea și nu peste multŭ, timpŭ chiar și Uhland Mayer și Kerner rĕmaseră cu totulŭ surprinșĭ de facultățile luĭ înalte.

In 29 Augustŭ deja încheiase contractulŭ cu editura Cotta pentru edarea poesiilorŭ, obținêndŭ unŭ premiu de 50 de galbinĭ. Pe timpulŭ acesta scrise o scrisóre cumnatuluĭ sĕu, în care face amintire între altele și despre o fată cu care s'a întâlnitŭ, primadată în casa luĭ Schwab la 22 Augustŭ. Ea se chiăma Lotte, fiica uneĭ familiĭ onorabile din Stuttgart. Figura eĭ simpatică și vócea eĭ de artistă răpiră cu totulŭ pe poetŭ. Elŭ scrie despre ea: „Nobilă germană, c'o figură dumneđeéscă, cu ochĭ albastrĭ marĭ și frumoșĭ și c'o seninătate deosebită a fruntiĭ. O, câtŭ e de blândă. Trebue însĕ sĕ'țĭ spunŭ că simțesc în mine așa de puțină fericire încâtŭ nu potŭ sĕ dau din ea nimĕnuĭ nimicŭ....“ Chiar și amiculŭ sĕu Klemmer se îndrăgosti de

la 14 Maiu n. [10 óre a. m.] în sala Seminarului diecesanŭ.

Aradŭ, 29 Aprile 1888.

Ioanŭ Beleșiu, directorŭ primarŭ. Dr. Dem. Horvatŭ, notarŭ.

Sciri polițienesci.

Presupunêndŭ că pomii și tufișele, deja așa de frumosŭ înflorite, ar fi fostŭ espuse în 1 Maiu la multe stricăciunĭ pe promenade, drumurĭ și parcurĭ, căpităn-ia orașului s'a vĕḑutŭ silită sĕ ia mĕsurĭ preventive ca promenadele cele mai frecventate sĕ fiă păḑite prin polițiștĭ. Numai mĕsurei acesteia i-se póte mulțumi că numai pagube micĭ s'au făcutŭ, și drumulŭ, ce duce în dealulŭ Spirei, a scăpatŭ binișorŭ tĕfĕrŭ.

ULTIME SCIRĬ.

Unŭ mare numĕrŭ de emigrațĭ bulgarĭ și de diferițĭ agențĭ politicĭ au părăsitŭ Serbia de când cu venirea la putere a d-lui Nicola Cristicĭ. Din sorginte autorisată se relatéză că mai multe bande de rĕsvrătitorĭ și de emigranțĭ bulgarĭ au fostŭ descoperite la granița bulgară in districtele Nișŭ și Pirotŭ, tocmai când se pregăteau sĕ năvăléscă în Bulgaria. Mĕsurĭ fórte aspre au fostŭ luate pentru desarmarea lorŭ.

DIVERSE.

O descoperire sciințifică importantă. „Românulŭ“ primesce din Bĕrladŭ scirea despre o importantă descoperire făcută pe pămentulŭ României. Anume d-lŭ Dr. I. Antoniu, cunoscutŭ lumei savante din România și străinătate prin lucrările sale erudite, a avutŭ fericirea, ḑice corespondentulŭ numitei foi, de a da peste o nouă achisițiune importantă. E vorba de aflarea unui arbore petrificatŭ în o stâncă. Etă împrejurările în care s'a aflatŭ acésta: Lucrătorii ce săpau la terasamentulŭ liniei Crasna-Hușĭ au datŭ peste o stâncă, ce trebuia sĕ o spargă. Cu multă greutate reușescŭ a rupe ceva, dér când colo vĕdŭ că piétra are ceva deosebitŭ. Părea a fi copacŭ împietritŭ, ca mirațĭ locuitorii au arătatŭ șefului lorŭ. Din una din alta aflâ și d. Dr. Antoniu, ce transportându-se la fața loculuĭ și spărgêndŭ stânca cu dinamită, formele arborelui petrificatŭ apărură în tótă splendórea. Crengĭ, frunḑe fórte bine păstrate, așa că s'ar pute studia acum vechimea stâncei după felulŭ ei de constituire, cum s'ar pute afla și arborele din ce familiă face parte. D. Dr. Antoniu în curendŭ îșĭ va transporta stânca la Bĕrladŭ îmbogățindu-șĭ astfelŭ colecțiunea sa mineralogică, fórte bogată, și care a atrasŭ privirea invĕțațilorŭ străinĭ ca Wirkov și alțiĭ. Se crede că d. Antoniu va descrie în amnĕnunțime ceea ce a găsitŭ pentru a sci mai bine ce conține pămentulŭ României.

Cununia cu cumnată, (sora soției rĕposate) este oprită de multŭ în Anglia, în țera protestantă. Tóte încercările din parlamentulŭ Angliei pentru de a-se rădica acéstă oprire și a se permite căsĕtorii cu cumnata, adecă cu sora soției rĕposate, încercărĭ, ce s'au repețitŭ din anulŭ 1835 încóce când în camera lorḑilorŭ, când în camera comunelorŭ, au rĕmasŭ fără resultatŭ. In anulŭ 1884 proectulŭ de lege din cestiune a fostŭ votatŭ de cameră, dér camera lorḑilorŭ l'a respinsŭ, éră în anulŭ trecutŭ l'a fostŭ votatŭ camera lorḑilorŭ și apoi l'a respinsŭ camera. In anulŭ curentŭ luându-se de nou sub pertractare acestŭ proiectŭ în cameră, elŭ a fostŭ primitŭ cu o mică maioritate de voturĭ, de aceea esistă temere fundată, că lorḑii nu vorŭ sancționa cu votulŭ lorŭ acelŭ proiectŭ, fiind-că și ministrulŭ de interne, carele de astădată este catolicŭ, a declaratŭ, că intenționata permisiune lovesce în dreptulŭ divinŭ.

Darea pe turnură. Mai mulțĭ deputațĭ sêrbĭ au propusŭ deunăḑĭ în Scupcină introducerea unei dărĭ pe luxŭ, provocându-se la mania d'a se găti și la nebuniile modelorŭ. Propunerea a fostŭ escelentă și statulŭ ar fi avutŭ unŭ nou isvorŭ de venite, fórte legitimŭ. Pachetulŭ de cărțĭ de jocŭ sĕ se supună unei dărĭ de 10 fr., spre a se pune capĕtŭ vițiului joculuĭ în cărțĭ. Podóbe din aurŭ, argintŭ, petri scumpe ș. a. sĕ fiă supuse unei dărĭ de 6 fr. de persónă; décă valórea podóbei trece peste 100 fr., sĕ se ia dare 20 procente din valóre. Deputatulŭ Gjokn Bracinae a propusŭ, ca orĭ-ce femeiă, care pórtă turnură, sĕ plătéscă 20 fr. dare anuală pentru dreptulŭ d'a se împodobi cu turnura. Risetele nu mai aveau sfârșitŭ în Scupcină când s'a cetitŭ acéstă propunere, care unanimŭ s'a trămisŭ la comisiunea scupcinei spre a'șĭ da părerea. E întrebarea că, décă și comisiunea va aproba propunerea și Scupcina o va primi, cum se va pute esercita o sigură controlă asupra purtărei turnurei, ca sĕ nu scape nicĭ una de plata dărĭi?

Asilurile pentru cei fără adăpostŭ. La 11 Aprilie s'a ținutŭ la Viena adunarea generală a asociațiunei în favórea celor fără adăpost. Secretarul asociațiunei a cetit darea de sémă a manipulărei anului trecutŭ. In ambele asilurĭ ale asociațiunei situată în alŭ treilea și alŭ ḑecelea arondismentŭ s'au adăpostitŭ în timpulŭ nopței 106, 245 persóne de ambele secse și s'au distribuit 187,170 porțiunĭ de pâne și de supă. Orĭ-cine este admisŭ la asilŭ în proporțiunea paturilorŭ disponibile; după intrarea lui trebuie sĕ trécă mai întâiu într'o sală mare unde trebuie sĕ se spele; pe urmă îi dă supă și pâne și îi arată patulŭ. Casele de asilŭ suntŭ proprietatea asociațiunei și dormitórile pentru bărbațĭ și femeĭ separate; copii în vêrstă până la 7 anĭ potŭ rămâné cu mumele lorŭ. Sĕracii n'au a plăti absolutŭ nimicŭ pentru locuire și mâncare, dér nu potŭ profita d'acestŭ favorŭ decâtŭ trei ḑile d'a rêndulŭ. Cheltuiala pentru supă și pânea distribuită s'a suitŭ în cursulŭ anului la 11,786 florinĭ, care s'a acoperitŭ cu contribuțiunile bănescĭ în suma de 12,748 florinĭ. Afară de aceste beneficiurĭ s'a mai acordatŭ ajutóre, în banĭ, în vestminte și în mărcĭ, de mâncare ale bucătăriilorŭ populare în valóre aprópe o miiă de florinĭ.

Capitalulŭ activŭ alŭ asociațiunei s'a mai măritŭ anulŭ trecutŭ și a ajuns la suma de 89.179 fl., ér fondulŭ de instrucțiune pentru alŭ treilea asilŭ s'a suitŭ la 7,730 fl. Asilurile au mai procuratŭ la 2,511 persóne de lucru. Adunarea a aplaudatŭ darea de sémă și a votată în unanimitate viua sa mulțămire direcțiunei și tuturorŭ protectorilorŭ asilurilorŭ, mai cu sémă presei.

Falsificătorĭ de banĭ. Polițiа din Iașĭ a pusŭ mâna pe unŭ falsificătorŭ de banĭ. Elŭ se numesce Albert Ludwig. In grădina caselorŭ unde locuia, strada Petru-Rareșŭ, s'au găsitŭ îngropate: 895 bucățĭ à 5 francĭ, 890 bucățĭ à 2 fr. și 105 bucățĭ à 50 banĭ una.

Mathusalemĭ modernĭ. In satulŭ Bieltsch din Moravia a murităŭ ḑilele acestea unŭ moșnégŭ în vêrstă de 142 de anĭ. Celŭ maĭ bĕtrânŭ fecĭorŭ alŭ sĕu e de 115 anĭ, dênsulŭ are mai mulțĭ fii, dintre carĭ celŭ mai în etate e de 85 anĭ. Fără îndoială acesta e unŭ faptŭ rarŭ și atrage atențiunea naturaliștilorŭ.

NECROLOGŬ.

Se anunță mórtea multŭ regretatului tată, fiiu, frate, ginere și cumnatŭ **Ioanŭ Bighianŭ**, parochŭ gr. cat. în Tothaza de Câmpiă, care după unŭ morbŭ greu de 6 ḑile, împărtășitŭ cu sf. sacramente ale moribundilorŭ, șĭ-a datŭ blândulŭ sĕu sufletŭ în mânile Creatorului în ḑiua de 30 Aprilie n. c. la orele 8 a. m. în alŭ 33-lea anŭ alŭ vieții și alŭ 10-lea alŭ preoției sale.

Ilŭ deplânge neconsolata-i mamă Maria; Alexandru, preotŭ gr. cat. în Berchieșŭ, ca frate, cu soția sa Maria n. Florianŭ; Maria măr. Crișianŭ, ca soră, Leontina și Valeria ca fiice, Anisie Popŭ n. Mariașŭ ca sócră; Ioanŭ Popŭ, Alecsandru Anca, Emilŭ Manu, cu soțiele lorŭ, ca cumnațĭ și cumnate; apoi Dionisiu Precubŭ, șefŭ de biurou la Curtea de apelŭ în Bucurescĭ, ca vĕrŭ, și alțĭ numĕroșĭ consângenĭ și amicĭ.

Fiă-i țĕrîna ușóră!

***

Subscrișii cu inima frântă de durere încunosciințéză în numele lorŭ și alŭ celorlalte rudenii pe toțĭ consângenii, amicii și cunoscuții despre perderea bunului soțŭ și tată

Rudolfŭ Fogarași,
proprietarŭ,

carele șĭ-a datŭ sufletulŭ în mânile Creatorului Mercurĭ în 2 Maiu la $7^1/_2$ óre séra în etate de 50 anĭ.

Rĕmășițele pămêntescĭ se vorŭ depune spre eternă odichnă Vinerĭ în 4 Maiu la 3 óre d. a. în cimitirulŭ gr. or. de pe Tocile.

Brașovŭ, (Livadia poștei 676.) în 3 Maiu 1888 st. n.

Victorŭ Fogarași, ca fiu din căsĕtoria întêiă. *Maria R. Fogarași* născ. *Payper*, ca soțiă.

Fiă-'i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 18 Aprilie st. v. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.58	Vênd.	8.60
Argintŭ românescu .	„	8.50	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.01	„	10.03
Lire turcescĭ . . .	„	11.30	„	11.35
Imperialĭ	„	10.30	„	10.35
Galbinĭ	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	105.—	„	105.50
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anu.			

Cursulŭ la bursa de Viena
din 2 Maiu st. n 1888.

Renta de aurŭ 4%	97.65
Renta de hârtiă 5%	86.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	149.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	96.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	113.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.95
Napoleon-d'orĭ	10.03
Bonurĭ rurale ungare	114.90
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.60
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Transilvane	103.45
Bonurĭ croato-slavone	103.50
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	278.25
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	279.80
Mărcĭ 100 împ. germane	62.22¹/₂
Londra 10 Livres sterlinge	126.80
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguresců	99.57
Imprumutulu cu premiulu urgurescŭ	122.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	123.75
Renta de hârtiă austriacă	78.65
Renta de argintŭ austriacŭ	80.50
Renta de aurŭ austriacă	110.45
Losurĭ din 1860	133.—
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	872.—

Rectificare. In Nr. 88 alŭ „Gazetei Transilvaniei“, pag. 2, fiindŭ vorba de unele transferărĭ militare, din erore s'a greșitŭ numele d-lui *G. Bălașŭ*, scriindu-se Baloșiu.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

---

ea când trecŭ prin Stuttgart cu ocasiunea unei călĕtorii.

Cu tóte acestea Lenau nicĭ odată nu se hotărî a'i cere mâna, ér amiculŭ sĕu Klemmer, care i scrise o scrisóre în cestiunea acésta, îi rĕspunse: „Multe îmĭ scrii despre Lotte. Am sciutŭ că și ție îțĭ va fi dragă. A trăi alăturĭ cu o astfelŭ de femee, ce-i dreptŭ, e fericirea cea mai mare din câte ar pute dori omulŭ, totușĭ credŭ că eu pentru ea sunt perdutŭ. Pentru ca omulŭ sĕ se însóre trebue sĕ aibă o inimă plină de vioiciune. Internulŭ meu — precum bine scii — printr'o întêmplare tristă e rănitŭ adêncŭ [alusiune la referințele cu Bertha] simțescŭ ca și când s'ar fi ruptŭ în mine unŭ nervŭ ce nicĭ-odată nu se va mai vindeca. Poetulŭ ḑice: „Nu poțĭ visa visulŭ de două orĭ, ceea ce s'a ruptŭ, mai multŭ nu poțĭ sĕ vindecĭ.“ Eu n'am curagiulŭ, ca sĕ punŭ rosa cerescă pe inima mea.“

Când Lenau se pregătea pentru călĕtoria în America, despre care voiu vorbi mai târḑiu, mama fetei, care se temea de sĕnĕtatea ei, nu i-a permisŭ mai multŭ sĕ convină cu elŭ, dér cu tóte astea sentimentulŭ iubirii reciproce trăi și mai departe în ei, și despre acésta 'i scrie poetul: „Totușĭ noi ne iubim reciproc și ne vomŭ iubi întotdeuna, deși, nu neamŭ vorbitŭ despre acésta nicĭ-odată.“

Nicĭ chiar șederea sa în Heidelberg nu'lŭ îndestuli pe deplinŭ. Dispozițiunea lui mergea totŭ spre mai rĕu și despre acésta scrie lui Kerner: „Nu e de lipsă sĕ'țĭ scriu scrisorile mele pe foile uscate, dér décă te afli în grădină și vedĭ frunḑele cădêndŭ la elegia tristă a tómnei, cugetă la mine: Ceea ce 'țĭ spunŭ acele frunḑe, e povestea inimei mele, deși nu țĭ-o descriu. O, Kerner iubitul meu prietin, eu deși nu sunt ascetŭ, totușĭ pré bucurosŭ aș vré sĕ dormŭ în mormêntŭ. Iartă-mĕ dacă îțĭ împărtășescŭ acéstă tristeță pe care n'o potŭ departa nicĭ cu gluma, nicĭ cu vorba, nicĭ cu blăstĕmulŭ. Câte odată așa îmĭ este de grea inima, ca și când așĭ fi în mine unŭ mortŭ.“

Altui amicŭ, după ce'i spuse că nu îșĭ póte ajunge ținta îi scrie: „Pacea sufletului meu ḑi de ḑi se pierde; în modŭ evidentŭ începŭ a se observa urmele ei și pe corpulŭ meu. Simțescŭ că îmĭ scadŭ puterile, baremĭ de ar merge totŭ astfelŭ..... Celŭ mai bunŭ mijlocŭ de vindecare îmĭ este ocupațiunea spirituală. De presente sunt cufundatŭ în scrierile lui *Spinozza*. Dér orĭ și câtŭ peregrinezŭ pe câmpulŭ poesiei, orĭ alŭ filosofiei, turburarea păcii călĕtoresce cu mine.“ Pentru ca sĕ'șĭ mai uite de supĕrarea acésta, câte-odată petrecea cu studenții din Heidelberg prin birturĭ, afară de aceea visita adesea pe prietinii sĕi. Elŭ pretutindenea era bine primitŭ și le procura acestora o deosebită plăcere, mai vêrtosŭ lui Kerner. In Martie se reîntórse érăși în Stuttgart parte pentru coregerea poesiilorŭ, parte pentru a se pregăti pentru călĕtoria în America.

IV.

Rare-orĭ se întêmplă ca unŭ scriitorŭ deodată cu primele lui încercărĭ sĕ'șĭ câștige renume și terenŭ așa de vastŭ în câmpulŭ poesiei, precum șĭ-a câștigatŭ Lenau cu puținŭ mai nainte de călĕtoria sa în America. In Iuniu 1832 au apărutŭ într'o colecțiune nu prea voluminósă primele încercărĭ lirice ale lui Lenau. După reîntórcerea din America elŭ a mai întregitŭ acéstă colecțiune cu multe bucățĭ frumóse și varii, carĭ însĕ și décă ar fi rĕmasŭ n'arŭ fi fostŭ nicĭ o scădere findcă colecțiunea amintită arată deja îndestulŭ, în modulŭ celŭ mai evidentŭ, puterea geniului sĕu. Sĕ stăruimŭ decĭ puțintelŭ pe lângă aceste creațiunĭ adevĕratŭ geniale.

Cumcă Lenau chiar și numai în poesia lirică se póte socoti întru adevĕrŭ de mare poetŭ, o putemŭ accentua fără picŭ de șovăire. Pe terenulŭ acesta aflămŭ la elŭ creațiunĭ înalte atâtŭ în privința formei câtŭ și a cuprinsului. Lucrărĭ clasice însĕ numai atuncĭ creéză unŭ poetŭ, când elŭ se ține strînsŭ de natura speciei, de condițiunile, forma și cerculŭ sĕu de cuprinsŭ. Orĭ-ce mixtură, precum și încercarea de-a uni deosebitele genurĭ, nu este altceva decâtŭ unŭ *mixtum compositum*, dușmanulŭ celŭ mai hotărîtŭ alŭ perfecțiunei; acéstă mixtură și formă deochiată póte sĕ aibă trecere până la unŭ timpŭ, dér valóre și viitorŭ nicĭodată nu va avé, nicĭ nu se va înrădĕcina ca proprietate a națiunei căreia aparține poetulŭ. Precum în orĭ și ce artă numai *unitatea stilului* este ceea ce dă lucrărilorŭ adevĕrata lorŭ valóre, — căcĭ nu este esteticŭ care sĕ afle în amestecarea de stilurĭ ceva mărețŭ și de valóre — chiar așa și în poesiă numai *unitatea* îi póte da ceea ce reclamă perfecțiunea.

(Va urma.)

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 19 Aprile st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	91—	91.¼
Renta rom. amort. 5%	89.—	90.¾
Renta convert. 6%	90.—	90.¾
Impr. oraș. Buc. 20 fr.	35.—	38.—
Credit fonc. rural 7%	105.—	104.—
" " " 5%	89.¾	70.¼
" " urban 7%	103.—	103.½
" " " 6%	96.—	97.—
" " " 5%	85.½	86.—
Banca naț. a Rom. 500 Lei	—.—	—.—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—.—	—.—
Ac. de asig. Națională	—.—	—.—
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—¼	16.—
Bancnote austr. contra aurŭ	2.—	2.2—

Nru. 3956 ex 1888.

PUBLICAȚIUNE.

Spre scopulŭ nouei închirierĭ pe durata de 6 anĭ a mai josŭ amintitelorŭ obiecte aparținĕtóre comunei orășenescĭ se va ținea la oficiulŭ orășenescŭ economicŭ din locŭ în 15 Maiu a. c. după prândŭ la 3 óre o nouă pertractare de oferte.

Se provócă decĭ toțĭ amatorii de oferare, ca celŭ multŭ până în 15 Maiu a. c. înainte de prândŭ la 3 óre sĕ 'șĭ aștérnă le economulŭ orășenescŭ Ernst Hintz ofertele scripturistice închise, provĕdute cu unŭ timbru de 50 cr. și cu unŭ vadiu, séu în banĭ gata séu în hârtii de valóre de 10% din suma chiriei oferite pentru unŭ anŭ.

In ofertŭ sĕ se preciseze, că pentru care obiectŭ se oferéză, conținĕndŭ totdeodată și dechiarațiunea oferentului, cumcă atâtŭ condițiunile contractuale, câtŭ și acele de ofertŭ 'i suntŭ cunoscute și că se supune lorŭ. Aceste condițiunĭ se potŭ până în ḑiua pertractărei de oferte examina de fiecine în decursulŭ órelorŭ oficióse la oficiulŭ economicŭ orășenescŭ.

Chiria ce se oferéză este de a se aminti în ofertŭ lămuritŭ atâtŭ în cifre câtŭ și în litere.

Obiectele carĭ suntŭ de închiriatŭ suntŭ următórele:

1. Prăvălia din têrgulŭ flosului, Nr. 17 chiria an. de până acum 820 fl.
2. Berăria orășenéscă, chiria anuală de până acum 3271 fl. 50 cr.
3. Prăvălia de sub pod. bătușilorŭ Nr. 4, chiria an. de până acum 240 fl.
4. Pivnița de sub bucium Nr. 584, chiria anuală de până acum 12 fl.

Brașovŭ, 26 Aprilie 1888.

10, 3—3 **Magistratulŭ orășenescŭ.**

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.